



ضرورت تاسیس رگولاتور مستقل در صنعت برق



آذر ۱۳۹۸

فهرست مطالب

➤ معرفی

➤ ریشه های بحران در صنعت برق

➤ لزوم تاسیس رگولاتور مستقل

➤ شفافیت اطلاعات



ریشه های بحران در صنعت برق

- ضعف نظام تعرفه گذاری
- تغییرات ساختاری ناقص در صنعت برق
- نبود برنامه ریزی کل نگر
- ضعف در سیاست گذاری و نظارت



ریشه های بحران در صنعت برق

➤ ضعف نظام تعرفه گذاری

➤ نبود مکانیزم مشخص جهت قیمت گذاری

➤ پایین بودن نرخ تکلیفی برق

➤ عدم تعادل منابع و مصارف

➤ بدهی های عظیم وزارت نیرو

➤ عدم تعادل تولید و مصرف



ریشه های بحران در صنعت برق

- تغییرات ساختاری ناقص در صنعت برق
- نبود نقشه راه خصوصی سازی
- واگذاری های غیر اصولی دارایی های اصلی صنعت برق
- واگذاری بابت تأدیه دیون دولت
- واگذاری به نهادهای غیر تخصصی
- فقدان استاندارد ارزش گذاری
- عدم تشکیل نهادهای اصلی مورد نیاز



ریشه های بحران در صنعت برق

➤ نبود برنامه ریزی کل نگر

➤ نبود برنامه ی مشخص جهت خصوصی سازی و تجدید ساختار

➤ عدم بررسی تبعات ناشی از خصوصی سازی

➤ عدم آزاد سازی مناسب

➤ مشخص نبودن اهداف خصوصی سازی

➤ نبود برنامه ی مشخص و مدون جهت گذار از شرایط فعلی

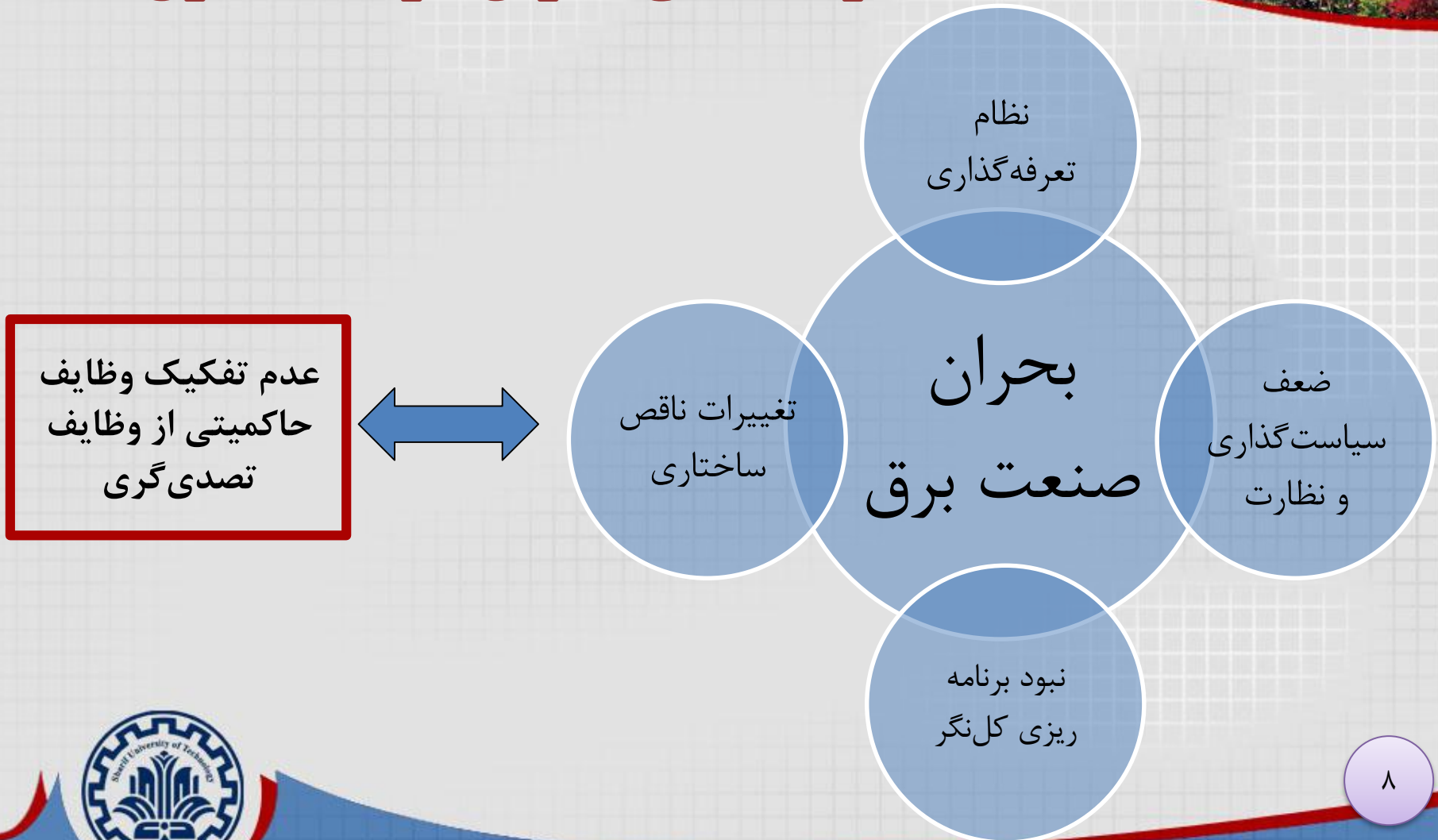


ریشه های بحران در صنعت برق

- ضعف در سیاست گذاری و نظارت
- تسلط بخش اجرایی بر بخش سیاست گذاری
- ضعف در تدوین قوانین و رعایت آن
- عدم شفافیت هزینه ها
- نبود ناظر بیرونی قدرتمند
- فقدان ارزیابی درونی



ریشه های بحران در صنعت برق



ریشه های بحران در صنعت برق

□ در ایران، زیرساخت قانونی و نهادهای لازم برای انجام وظایف حاکمیتی در صنعت برق به صورت کارآمد شکل نگرفته اند.

✓ هیأت تنظیم برق

✓ شورای رقابت

➤ مهم ترین تفاوت بین ساختار برق ایران و کشورهای پیشرفته وجود نهاد تنظیم گر مستقل و قدرتمند

➤ کمیسیون تنظیم مقررات انرژی در آمریکا (FERC)

➤ نهاد تنظیم گر کشوری و نهاد تنظیم گر اتحادیه ی اروپا (ACER)



رگولاتور مستقل

□ نهادی مستقل که در چهارچوب قانون، اقدام به وضع مقررات (دستورالعمل‌های لازم‌الاجرا) و نظارت بر اجرای قوانین و مقررات می‌نماید.

□ هدف اصلی از تنظیم مقررات (و حتی وضع قوانین) دستیابی به سود اجتماعی بهینه در بلند مدت است.

✓ از دید سرمایه‌گذار: دریافت سود معقول سرمایه‌گذاری و هزینه‌ی خدمات

✓ از دید مصرف‌کننده: دریافت خدمات استاندارد با قیمت منطقی

✓ از دید سیاست‌گذار: تامین پایدار برق و رضایت اجتماعی



رگولاتور مستقل

□ محدوده ی عملکرد:

- تعیین تعرفه های برق
- نظارت بر هزینه های شرکت ها
- برنامه ریزی کلی برای سیستم برق و سیاست گذاری برای دستیابی به اهداف
- نظارت بر تغییرات بزرگ ساختاری شرکت ها (مانند ادغام، خرید و...)
- تنظیم مقررات مبادلات و بازار انرژی
- نظارت بر بازارهای انرژی
- نظارت بر شرکت های فعال در صنعت برق



رگولاتور مستقل

نظام
تعرفه گذاری

تغییرات
ناقص
ساختاری

بحران
صنعت برق

ضعف
سیاست گذار
ی و نظارت

نبود برنامه
ریزی کل نگر

□ محدوده ی عملکرد:

- تعیین تعرفه های برق
- نظارت بر هزینه های شرکت ها
- برنامه ریزی کلی برای سیستم برق
- نظارت بر تغییرات ساختاری
- تنظیم مقررات مبادلات و بازار انرژی
- نظارت بر بازارهای انرژی
- نظارت بر شرکت های فعال در صنعت برق



رگولاتور مستقل

□ ویژگی‌های اساسی رگولاتور

- داشتن استقلال عملکردی
- دارا بودن اختیارات قضایی و اجرایی کافی جهت برخورد با متخلفان
- دریافت اطلاعات کامل مالی و فنی دقیق از تمامی بازیگران و شرکت‌های موجود در صنعت برق
- تعیین تعرفه و نظارت بر عملکرد بر اساس اطلاعات دریافتی



رگولاتور مستقل (ایران)

□ چهارچوب قانونی مناسب

✓ قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم

✓ فصل نهم - تسهیل رقابت و منع انحصار

✓ اختیارات قضایی دارد (بازرسی، احضار و...)

✓ ماده ۵۹ - شورای رقابت می تواند در حوزه کالا یا خدمتی خاص که بازار آن

مصادق انحصار طبیعی است ، پیشنهاد تشکیل نهاد تنظیم کننده بخشی را

برای تصویب به هیأت وزیران ارائه و قسمتی از وظایف و اختیارات تنظیمی

خود در حوزه مزبور را به نهاد تنظیم کننده بخشی واگذار نماید .



رگولاتور مستقل (ایران)

- ضعف عملکرد شورای رقابت
- عدم دسترسی به اطلاعات مورد نیاز
- نبود تخصص کافی برای تنظیم مقررات صنعت برق
- مثال: برق گیلان (نیروگاه پره‌سر)



رگولاتور مستقل (ایران)

- محققین بر این باورند که شورای رقابت از لحاظ قانونی دارای ظرفیت مناسبی است. بنابراین، باید تلاش گردد تا توان اجرایی این شورا به عنوان یک نهاد مستقل تقویت شود.
- بایستی ضعف شورا در دو موضوع زیر پوشش داده شود:

✓ دسترسی به اطلاعات

✓ تخصص برای تصمیم‌گیری



لزوم شفافیت اطلاعات

□ دلایل اهمیت شفافیت اطلاعات

- امکان نظارت دقیق بر عملکرد صنعت برق (خصوصاً در مورد هزینه‌ها و برنامه‌های توسعه)
- بررسی هزینه‌ها و تعیین تعرفه
- ایجاد خواست اجتماعی برای عملکرد بهتر و استقلال تصمیم‌گیری
شورا

- حفظ رقابت در بازار و جلوگیری از تشکیل قدرت بازار



لزوم شفافیت اطلاعات

□ اطلاعات مالی به عنوان مهم ترین نوع اطلاعات دریافتی

- اطلاعات روش تعرفه گذاری
- ترازنامه تطبیقی
- مواد و مصالح مصرفی
- هزینه های مربوط به مطالعات و تنظیم مقررات
- صورت درآمد - هزینه
- صورت سود انباشته سالانه
- اطلاعات مربوط به سهام سرمایه
- اطلاعات مربوط به مالیات ها
- جریان نقدینگی
- اطلاعات مربوط به بدهی ها و وام ها
- تمامی هزینه های استهلاک
- شرح انواع درآمدها
- سرمایه گذاری ها در شرکت های تابع
- حقوق و مزایا
- شرح ضرر و زیان ها



لزوم شفافیت اطلاعات

□ اطلاعات فنی

- واحدهای در سرویس
- تبادلات و انتقال انرژی
- اطلاعات مربوط به بار تامینی و بار پیک
- اطلاعات مربوط به خطوط انتقال
- آمار انواع نیروگاه ها
- اطلاعات مربوط به پست ها



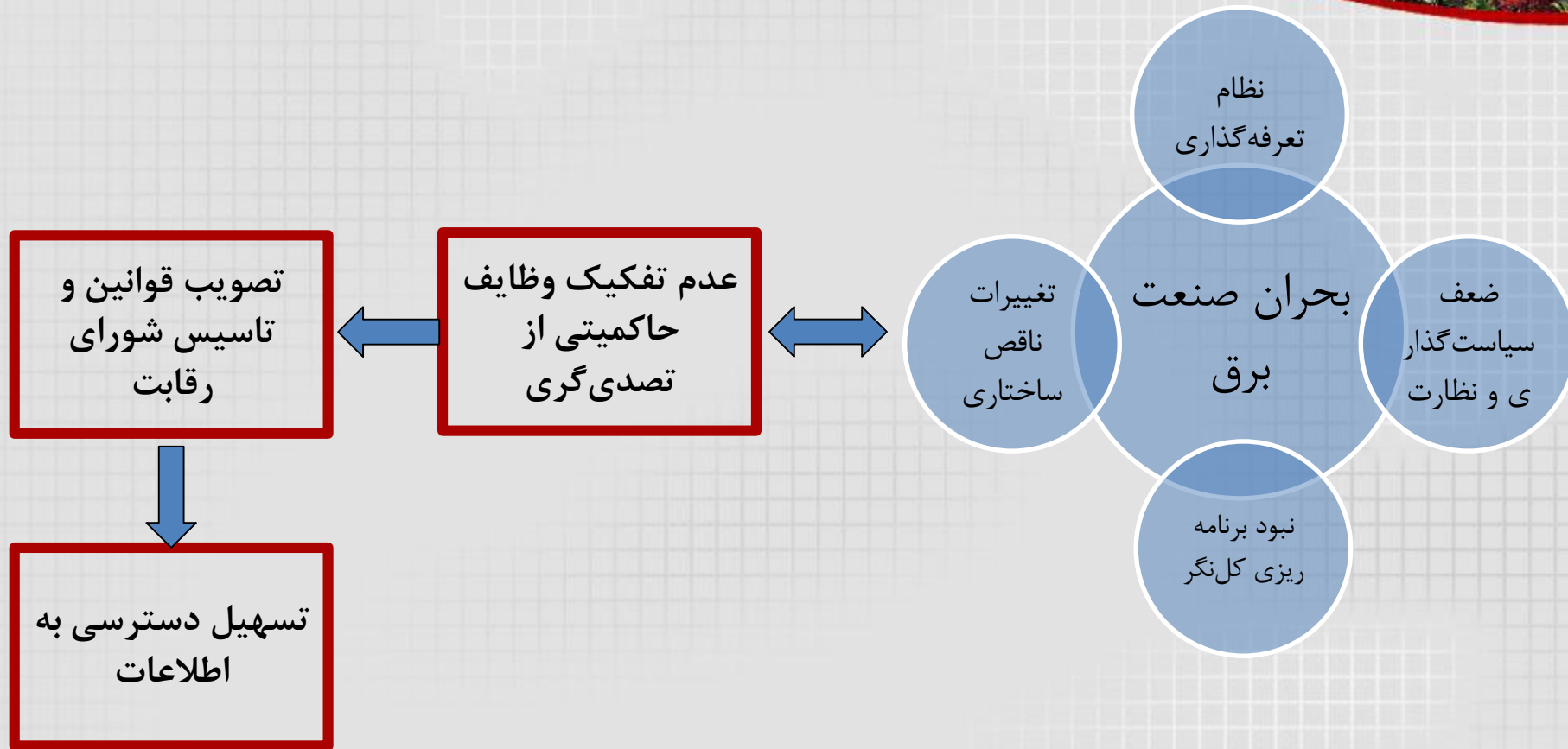
لزوم شفافیت اطلاعات

□ هدف فعلی تسهیل دسترسی آزاد به اطلاعات صنعت برق بر
مبنای:

- ✓ قانون اجرایی سیاست‌های کلی اصل ۴۴
- ✓ قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات



جمع بندی





با تشکر از حسن توجه شما

